

Број/Број:01,02,03,04/1-05-1-262/12
Сарајево/Sarajevo, 11. 10. 2012.

**ИЗВЈЕШТАЈ СА ЧЕТВРТОГ ДИЈЕЛА РЕДОВНОГ ЗАСЈЕДАЊА
ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ САВЈЕТА ЕВРОПЕ, СТРАЗБУР,
01 - 05. 10. 2012.**

Четврти дио редовног засједања Парламентарне скупштине Савјета Европе одржан је у Стразбуру од 01. до 05. 10. 2012. године. На засједању је учествовала Делегација Парламентарне скупштине БиХ у Парламентарној скупштини Савјета Европе, у којој су били:

1. Милица Марковић, чланица Делегације;
2. Исмета Дервоз, замјеница члана;
3. Севда Ваљевчић, привремени секретар Делегације, и
4. Аднан Бешић, преводилац.

01. 10.2012.

Засједање је отворио предсједник Парламентарне скупштине Савјета Европе **Жан-Клод Мињон**. У свом уводном излагању позвао је на дијалог са руским пријатељима и колегама, те је изразио жаљење због отказивања обраћања **предсједника Думе Руске Федерације, г. Нарушкина**. Тензије везане за извјештај су неосноване, све расправе у Скупштини воде се у складу са принципима дијалога и узајамног поштовања, при чему се поступа равноправно према свим учесницима, рекао је г. Мињон. Извјештај Мониторинг комитета о поштовању обавеза и ангажмана Руске Федерације омогућава оцјену учешћа Руске Федерације у раду Савјета Европе, додатно јачајући нашу сарадњу, посебно је истакао г. Мињон.

Обрадовала га је чињеница да ће током октобарског дијела засједања бити одржана дебата о актуелним питањима, као и о „случају Сефаров“. Обраћајући се парламентарцима, предсједник Мињон је упозорио на пораст нетолеранције и ширење екстремних и екстремистичких идеја, које представљају реалну опасност за демократију. Немири у исламском свијету који су избили након ширења исламофобичног филма на интернету, чија је последица убиство амбасадора САД-а у Либији, јасно нам показују какав ефекат могу имати такве непромишљене и провокативне радње.

Г. Мињон је такође изразио забринутост и због догађаја који су услиједили након арапског прољећа, гдје након изабране нове власти у појединим земљама и даље имамо отворена питања о усклађености са вриједностима и стандардима које подржава Савјет Европе, а посебно у области равноправности мушкараца и жена, о мјесту

религије у држави, те поштовању људских права и основних слобода свих, без дискриминације.

02.10.2012.

Другог дана засједања обављен је **избор судија Европског суда за људска права из Босне и Херцеговине**. За судију Европског суда за људска права из БиХ апослутном већином гласова изабран је Фарис Вехабовић, који је имао 107 гласова, у односу на преостала два кандидата, Јасминку Џумхур, која је добила 48, и Драгомира Вукоју, који је добио 29 гласова. Мандат судије Фариса Вехабовића трајаће девет година, а на дужност ће ступити не касније од три мјесеца од дана одржавања избора. Судије се бирају у ПС Савјета Европе са листе од три кандидата које номинује свака држава, која је ратификовала Европску конвенцију за људска права. Г. Вехабовић је прије доласка на Уставни суд ФБиХ крајем 2007. године, од 2001. године радио као регистар у Уставном суду БиХ, а четири године раније био је правник у Институцији омбудсмена за људска права БиХ. Магистрирао је на интердисциплинарним постдипломским студијама Универзитета у Сарајеву (организованим у сарадњи са Универзитетом у Болоњи и *London School of Economics*) и аутор је књиге Однос Устава БиХ и Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Истог дана засједања обављен је и избор судија Европског суда за људска права из Хрватске, Републике Молдавије и Руске Федерације. Из Хрватске је за судију изабрана **Ксенија Турковић**, из Републике Молдавије **Валериу Грицко**, те из Руске Федерације **Дмитри Медведев**.

Истог дана Скупштини се обратио министар спољних послова Албаније и предсједник Комитета министара, **Едмонд Панарити**, који је подсетио на мото "уједињени у различитости", којим се руководи његова земља током албанског предсједавања Комитетом министара Савјета Европе, као и на промовисање одрживог демократског друштва. Г. Панарити се осврнуо на скуп под називом "Размјена о вјерској димензији међукултурног дијалога" која је одржана у Драчу, почетком септембра. Нагласио је да су те размјене веома важне и корисне, посебно у тренутном контексту растуће нетолеранције. Закључци са овог скупа биће презентовани на конференцији о теми „Различитости у Европи, снага за будућност“, која ће бити одржана у Тирани 8. и 9. новембра 2012. године и која ће обиљежити завршетак предсједавања Албаније. То ће појачати поруку мира и отворености култура и повјерења једних према другима.

У вези са обезбјеђивањем дугорочне ефикасности Европског суда за људска права, г. Панарити је посебно нагласио значај улоге националних парламената.

03.10.2012.

Трећег дана засједања Комитет за културу, науку, образовање и медије ПС Савјета Европе разматрао је сажетак извјештаја о теми "Индустријско наслеђе у Европи", који је, у улози извјештељке, представила **Исмета Дервоз**. Очекује се да нацрт поменутог извјештаја буде усвојен на састанку Комитета чије је одржавање планирано за децембар ове године у Паризу. Посланица Исмета Дервоз такође је поднијела и извјештај о састанку Комитета за културу, науку, образовање и медије ПС Савјета Европе и конференцији одржаној у Марибору 20. и 21. септембра 2012. године.

Трећег дана засједања парламентарцима се обратио председник Републике Молдавије, **Николае Тимофти**. Обраћајући се Скупштини, г. Тимофти је позвао Трансистрију да се реинтегрише у Републику Молдавију са „угодним нивоом самоуправљања“, те је инсистирао на повлачењу руских снага. Трајно присуство сукоба поткопава нашу националну безбједност као и територијални интегритет, те кочи економски развој и дијели друштво, истакао је г. Тимофти. Република Молдавија стреми европским интеграцијама, при чему је сљедећи корак чланство у ЕУ, те стога предузима одређене мјере за демократску трансформацију, поготово када су у питању правосудни систем и борба против корупције. Подсјетио је на усвајање акционог плана о поштовању обавеза Савјета Европе, који је усвојен у Парламенту Молдавије у септембру 2012, који показује спремност на усклађивања са стандардима организације.

Истог дана Скупштини се обратио и генерални секретар ОЕЦД-а, **Анхел Гуриа**, који је у свом обраћању парламентарцима истакао да је социјална кохезија "љепило" које држи свијет заједно. Трајање и интензитет кризе посебно се осјети на улицама земаља у којима је изражен социјални стрес, додао је бивши мексички министар финансија, анализирајући пету годину економске кризе, са 48 милиона незапослених у земљама ОЕЦД-а. Г. Гуриа је подвукао потребу за спровођењем структуралних реформи. Такође, истакао је да су грађани изгубили повјерење и вјеру у институције и владу, али да без повјерења нема напретка.

04.10.2012.

На састанку Комитета за равноправност и борбу против дискриминације ПС Савјета Европе, који је одржан четврти дан засједања, извјештавајући о својој посјети Босни и Херцеговини 17. и 18. септембра 2012. године, извјестилац о теми “Равноправност полова у југоисточној Европи”, **Жан-Шарл Гардето**, истакао је задовољство оствареном сарадњом са Комисијом за остваривање равноправности полова Представничког дома ПСБиХ, при чему је посебно нагласио активности посланице Исмете Дервоз везано за иницијативу за потписивање и ратификацију Истанбулске конвенције.

На састанку Мреже парламентарца за борбу против насиља над женама и насиља у породици, одржаном истог дана, посланица **Исмета Дервоз** информисала је о активностима које Комисија за остваривање равноправности полова Представничког дома ПСБиХ планира у сврху промоције Истанбулске конвенције и Водича за парламентарце, те обиљежавања Међународног дана борбе против насиља над женама и насиља у породици. Посебно је поздрављена намјера превођења овог приручника на језике у службеној употреби у БиХ и дистрибуирање парламентарцима на свим нивоима.

Четвртог дана засједања парламентарцима се обратио председник Уставотворне скупштине Туниса **Мустафа Бен Џафар**, који је нагласио да је у процесу реформе Република Тунис значајно напредовала. Истог дана Скупштини су се обратили и министар спољних послова Италије **Ђулио Терзи ди Сант Агате**, као и председник Европског форума Рома и номада **Рудко Кавчински**.

Значајније теме засједања

Поштовање обавеза ангажмана Руске Федерације: У Резолуцији број 1896 (2012), усвојеној на основу извјештаја изјестилаца Ђорђија Фрунда (ЕПП/ЦД) из Румуније и Андреаса Гроса (СОЦ) из Швајцарске, Скупштина је позвала новоизабраног председника Путина да демократизује систем у Русији. Усвајање великог броја закона од децембра 2011. као и амандмани на Закон о политичким партијама, промјене Изборног закона, те поновно увођење директног избора гувернера оцјењени су као позитивни кораци ка либералнијем и свеобухватнијем систему. Међутим, друге мјере и одлуке донесене ове године “изазивају озбиљну забринутост”, међу којима посебно забрињавају закон о кривичном дјелу клевете и закон о интернету, те амандмани на закон о удруживању и закон о невладиним организацијама, који су усвојени у јуну и јулу ове године. Све ово указује на контрадикторну политичку ситуацију у Руској Федерацији. Изречене затворске казне за чланице групе *Pussy Riot* доприносе постојећем проблему, истичу парламентарци, те траже да буду ослобођене. Скупштина позива руске власти да предузму конкретне мјере у сврху побољшања плуралистичке демократије, владавине права, људских права и других отворених обавеза. Руска Федерација је једна од десет држава чланица Савјета Европе над којима се спроводи поступак мониторинга којим се оцјењује поштовање обавеза према Савјету Европе, а ово је трећи по реду извјештај о мониторингу од када је Русија постала чланица Савјета Европе.

За демократичније изборе: Скупштина је прецизирала низ специфичних корака, како би се повећали учешће и транспарентност приликом посматрања избора широм држава чланица Савјета Европе. Усвајајући извјештај Жан-Шарла Гардета из Монака, речено је да су изборни закони у Европи добри у основи, међутим владајуће странке их не спроводе у потпуности. Упркос значајном побољшању постигнутом посљедњих година, одржавање слободних и поштених избора још увијек представља велики изазов. Скупштина је између осталог позвала на гласање уз асистенцију помоћника, гласање поштом и електронско гласање, под условом да тајност гласања буде загарантована, на транспарентно трошење новца, одобравање гласачког права грађанима и законски признатим мигрантима који живе у иностранству и на механизме за промовисање учешћа и заступљеност жена у политици.

Повреде права гласа и бројања чешће су у новим “демократијама”, а проблеми са кампањама и страначким финансирањем, пристрасним медијима и слично такође се више јављају у “старијим демократијама”, истакли су парламентарци.

Најбоља пракса за промовисање равноправности полова у политичким партијама: У националним парламентима држава чланица Савјета Европе заступљеност жена износи 23%. Међутим, постоји велика разлика у заступљености жена у парламентима појединих земаља. Тако има држава у којима заступљеност жена износи више од 40% (Андора, Финска, Холандија и Шведска), држава у које спаде и наша земља у којима је заступљеност жена испод 20% (Албанија, Јерменија, Азербејџан, Босна и Херцеговина, Кипар, Естонија, Литванија, Молдавија, Монако, Црна Гора, Румунија, Сан Марино, Словачка, Словенија и Турска) и држава у којима је заступљеност жена испод 10% (Грузија, Мађарска, Малта, Руска Федерација и Украјина). Након расправе о извјештају Марије Ставросите из Румуније, Скупштина је предложила нацрт мјера којима би се поправио овај дисбаланс. Те мјере су посебно усмјерене на политичке партије земаља чланица Савјета Европе, а погодне су за промовисање равноправности полова у политици и друштву у цјелини.

Активности Организације за економску сарадњу и развој (ОЕЦД): У расправи о активностима ОЕЦД-а, у којој је учествовао секретар те организације, Скупштина је изразила подршку приоритетима које је поставио ОЕЦД. Резолуцијом број 1899 (2012), која је усвојена на основу извјештаја Жан-Мари Бокел из Француске, Скупштина позива на политику отварања нових радних мјеста и пружање помоћи најугроженијим, а посебно младим, с циљаним програмима и улагањима у образовање. Парламентарци су поздравили одлуку ОЕЦД-а да побољшају сарадњу са арапским земљама, које су у транзицији, те изразили наду да ће пуноправно чланство Руске Федерације у ОЕЦД-у укључити и релевантне демократске елементе.

Дефинисање појма политички затвореник: Скупштина је потврдила своју подршку општим критеријумима које су изнијели независни стручњаци 2001. године за дефинисање појма политичког затвореника, те позвала државе чланице Савјета Европе да преиспитају случајеве “наводних политичких затвореника” те да они примјеном ових критеријума буду пуштени или да им се поново праведно суди, ако је потребно. Усвајањем Резолуције број 1900 (2012) на основу извјештаја извјестиоца Кристофа Страсера из Њемачке, Скупштина је сажела критеријуме, према којима се особа лишена слободе може сматрати политичким затвореником ако је затвор наметнут кршењем једног од основних права гарантованих Европском конвенцијом о људским правима и њеним протоколима, нарочито слободе мишљења, савјести и религије, слободе изражавања и информисања, те слободног удруживања и окупљања, ако је затвор наметнут из чисто политичких разлога без икакве везе са дјелом, ако из политичких мотива дужина затворске казне или њени услови уопште не одговарају озбиљности тог дјела за које је особа окривљена или осумњичена, ако је из политичких мотива особа затворена на дискриминаторан начин у односу на друге особе и ако је затвор резултат процеса који је био непоштен и за који се сумња да је био политички мотивисан.

Скупштина је додала да се особе лишене слободе за терористичке злочине неће сматрати политичким затвореницима ако су прогоњени и осуђени за такве злочине у складу са националним законодавством и Европском конвенцијом о људским правима.

Људска права и спољна политика: Када спољна политика дуго занемарује људска права и фокусира се искључиво на стратешки економски и геополитички интерес, може доћи до кризе у погледу поштовања људских права, када ће хуманитарне интервенције бити хитне и морална потреба. Европа не може себи дозволити још једну Сребреницу, спољна политика не може више занемаривати људска права, изјавио је приликом презентације свог извјештаја о људским правима и спољној политици извјестилац Пјетро Марсенаро из Италије. Усвојеном Резолуцијом број 1901(2012) и препоруком државе чланице Савјета Европе позване су да обезбиједу досљедност у поштовању демократских принципа и људских права. Национални парламенти се позивају на оснивање одбора и пододбора за људска права, који би сарађивали са одборима за спољне послове, а у сврху промовисања националне дипломатије.

Правила понашања чланова Парламентарне скупштине: добра пракса или основна дужност? У Резолуцији број 1903 (2012), усвојеној на основу извјештаја Оливера Хелда из Велике Британије, Скупштина је одлучила да уведе кодекс понашања за своје чланове, те да успостави систем правила која се посебно односе на политичко фаворизовање, ситуације сукоба интереса, коришћење мандата у сврху промовисања и заштите личних интереса и слично. Циљ ових нових етичких правила којима се надопуњују постојећи прописи јесте промовисање транспарентности, одговорности,

интегритета и јавног интереса, који су неопходни за очување повјерења јавности у парламентарне институције и изабране представнике.

Право на слободу избора образовања у Европи: Парламентарци су позвали владе држава чланица Савјета Европе да обезбиједи одрживост и квалитет јавних школа, при чему је уважено и право оснивања приватних школа, које представљају дио националног образовног система, под условом да задовољавају одређене стандарде. У Резолуцији број 1904 (2012), усвојеној на основу извјештају Карме Кинтанила из Шпаније, Скупштина позива државе чланице на поштовање права родитеља прецизирана у протоколима Европске конвенције о људским правима, а што је у складу са основним вриједностима Савјета Европе.

Управљање институцијама високог образовања у европском подручју високог образовања: Посљедњег дана засједања вођена је расправа о извјештају Гвоздена Срећка Флеге из Хрватске о управљању институцијама високог образовања у европском подручју високог образовања, током које је речено да органи власти морају омогућити квалитетно високо образовање без ограничавања академских слобода.

Консолидација и међународна отвореност европског подручја високог образовања: У Резолуцији број 2005 (2012), усвојеној на основу извјештаја Рафеала Хусеинова из Азербејдана, Скупштина је затражила од држава чланица Савјета Европе увођење низа мјера за консолидацију европског подручја високог образовања, које треба учинити отворенијим и атрактивнијим. Земље чланице такође су позване да побољшају сарадњу као и да обезбиједи поштовање основних вриједности, као што су посвећеност академским слободама, институционалним слободама и поштовање учешћа студената.

Припремила¹
привремени секретар Делегације

Севда Ваљевчић

Достављено:

- Колегијумима оба дома ПСБиХ
- Комисији за спољне послове ПДПСБиХ
- Комисији за спољну и трговинску политику, царине, саобраћај и комуникације Дома народа ПСБиХ
- Делегацији ПСБиХ у ПССЕ
- Колегијуму Секретаријата ПСБиХ
- Министарству иностраних послова БиХ
- а/а

¹ Уз сагласност чланова Делегације